

CONTEXTUL APARIȚIEI

- Criza absolutismului monarhic
- Progresul științific (Revoluția științifică)
- Dezvoltarea societății moderne (comerț, orașe, burghezie)
- Exemplul Angliei: monarhia constituțională și drepturile parlamentare

apare în
acest context

ILUMINISMUL EPOCA LUMINILOR

Noi principii și valori în societate

reprezintă

DEFINIȚIE

Iluminismul este un curent filosofic și social-politic din secolul al XVIII-lea, care promovează rațiunea, libertatea, toleranța și progresul, având ca scop „luminarea” oamenilor prin știință, educație și cultură.

ORIGINI ȘI RĂSPÂNDIRE

- Își are rădăcinile în Anglia (secolul al XVII-lea – Locke, Newton, deismul englez).
- Se dezvoltă în secolul al XVIII-lea, mai ales în Franța.
- Ideile iluministe se răspândesc în întreaga Europă prin cărți, broșuri, presă, saloane literare și corespondență.

se afirmă
și se difuzează în

CARACTERISTICI ESENȚIALE

Drepturi egale
și libertatea
cetățenilor
încă de la naștere

Luminarea oamenilor
prin știință
și cultură

Explicarea lumii
cu ajutorul
rațiunii

Toleranță
religioasă

are
un impact
major

IMPORTANȚĂ

- Contribuie la afirmarea valorilor moderne: libertate, egalitate, rațiune.
- Influențează revoluțiile moderne (americană și franceză).
- Stă la baza statului de drept, a democrației parlamentare și a societății moderne.
- Reprezintă o etapă esențială în istoria ideilor și a mentalităților europene.

se manifestă în mai multe domenii

DOMENIUL POLITIC

- Critica absolutismului.
- Admirarea modelului englez de cooperare între rege și Parlament.
- Montesquieu – teoria separației puterilor în stat.
- Ideea statului de drept și a limitării puterii politice.

Model: monarhia constituțională engleză

DOMENIUL ECONOMIC

- Fiziocrații – agricultura la baza dezvoltării economice.
- Interes pentru industrie, comerț și infrastructură.
- Adam Smith – Wealth of Nations (1776) → liberalism economic, piață liberă.

Ideea progresului economic prin libertate economică și inițiativă individuală

DOMENIUL RELIGIOS

- Poziții diverse (de la deism la ateism).
- Condamnarea intoleranței religioase.
- John Locke – Scrisoare despre toleranță (1689).
- Toleranța ca bază a ordinii civile și a armoniei sociale.

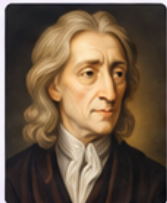
Libertatea de conștiință și respectul pentru diversitatea credințelor

ENCICLOPEDIA

- Publicată din 1751, sub coordonarea lui Denis Diderot și Jean d'Alembert.
- O mare operă colectivă (28 de volume: 17 de text și 11 de planșe).
- Peste 100 de colaboratori.
- Scop: încorporarea, organizarea și difuzarea tuturor cunoștințelor vremii.
- Instrument al „luminării” societății și de schimbare a modului de a gândi.

are reprezentanți importanți

John Locke
(1632–1704)

- Drepturi naturale
- Toleranță religioasă
- Fundament al liberalismului modern

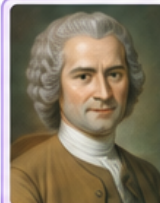
Montesquieu
(1689–1755)

- Despre spiritul legilor
- Separarea puterilor în stat
- Critica despotismului

Voltaire
(1694–1778)

- Libertate de exprimare
- Toleranță religioasă
- Critica fanatismului
- Susținător al reformelor

Jean-Jacques Rousseau
(1712–1778)

- Contractul social
- Egalitatea oamenilor
- Suveranitatea populară

Adam Smith
(1723–1790)

- The Wealth of Nations (1776)
- Liberalism economic
- Piața liberă

RAȚIUNE · LIBERTATE · TOLERANȚĂ · PROGRES

O societate mai dreaptă prin cunoaștere și înțelegere

